

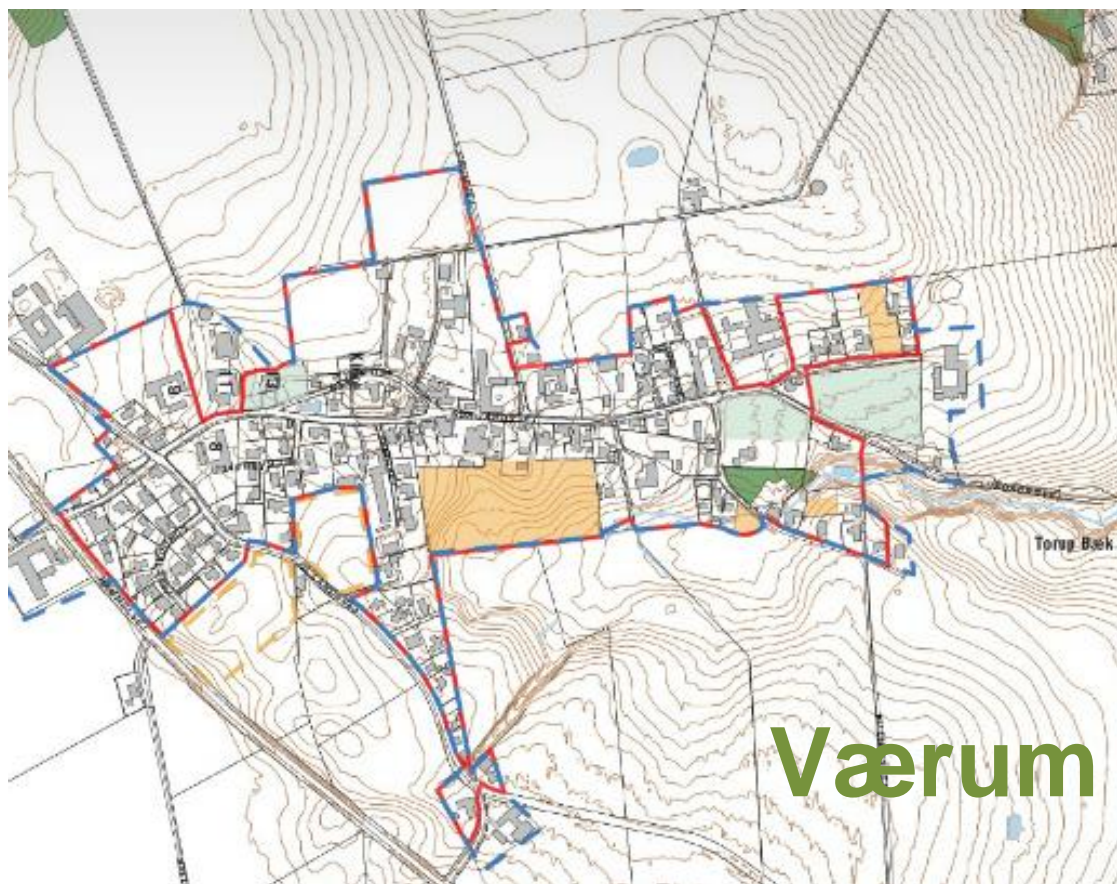
Værum – landsbyen der lever

Indhold

Kort	2
Indledning	3
Det vil vi	4
Sikring af det sociale fællesskab	4
Aktuelle planer	4
Klubhuset	4
Branddammen	4
Vestervangsstien:	5
Forsamlingshuset:	5
Mindske behovet for fraflytning	6
Cykelsti	6
Skoledistrikt	7
Landsbyedel	8
Konklusion	9
Den videre proces	9
Om Værum	10
Bosætning	10
Byggemuligheder i Værum	10
Offentlig transport	10
Cykelrute	10
Foreninger og klubber	11
Værum Gymnastik Forening	11
VGFs støtteforening	11
Værum forsamlingshus	11
Værum Folkedansere	11
Værum menighedsråd	11
Værum vandværk	11
Værum-Ørum Kraftvarmeværk	11
Historie og bevaring	13
Naturen	13
Bilag 1: Resume af spørgeskemaundersøgelsen	14
Bilag 2: Projekt Cykelsti på Hammelvejen	15
Bilag 3: Skoledistrikt for børn i Værum	16
Bilag 4 : forslag til busruter	19

Kort

Indledning

Værum er en landsby sydvest for Randers med 311 indbyggere (2014).

Tankerne i denne plan er fostret dels på et bymøde i forbindelse med Store Kaffe bord i forsamlingshuset april 2013, dels løbende ved input fra forskellige foreninger/borgere.

Planen har efterhånden taget mere fast form efter samarbejde og god hjælp fra landsbykonsulent Erik Skovgaard, Randers Kommune.

Erik Skovgaard pointerede blandt andet nødvendigheden af, at få fakta på bordet. Når vi hævder, vi har et tættere tilhørsforhold til Randers end til Langå, er det så en realitet i hverdagen med arbejde, indkøb og fritidsaktiviteter?

På den baggrund udarbejdede vi et spørgeskema, som blev omdelt til samtlige husholdninger i Værum. 168 personer svarede, og svarene bekræfter, at Værum er Randers-vent.

Hovedtallene viser, at 82 % rejser mod øst (Randers, Århus, Hadsten) i forhold til arbejde, fritid og indkøb, mens 18 pct. orienterer sig mod vest (Jebjerg, Langå, Hammel, Viborg.)

På den baggrund - plus det faktum, at vi ser en tilgang af unge tilflyttere med børn – understreger det behovet for, at kommunalreformen "gøres færdig", så Værum bliver en naturlig del af Randers hvad angår skole, transport og trafikikkerhed.

Vi skylder Erik Skovgaard stor tak for hjælpen med planen.

Foreningerne i Værum

I hvilken retning pendler beboerne i Værum i dagligagen?

82 % kører mod øst – Randers, Hadsten, Århus

18 % kører mod vest – Jebjerg, Langå, Hammel, Silkeborg

Det vil vi

Måske er det lidt skævt, at kalde planen for en udviklingsplan. Det er snarere en bevaringsplan, fordi vores ønske med byen er, at den bevarer sit nuværende landsbypræg.

Vi har for længst måtte se både skolen og købmanden lukke og har ligeledes for længst indset, at det løb er kørt. Vi har ingen planer om at lave alternativer.

Vi er fuldt ud klar over, at Værum er stedet, hvor folk bor, mens udannelse, arbejdsliv og indkøb hentes andre steder. Vores intention er derfor centreret om følgende to hovedemner:

- at fremtidssikre de aktiviteter i byen, der kan danne rammen om byens nærvær og sociale fællesskab
- mindske behovet for fraflytning ved at gøre det lettere for folk i Værum at komme til og fra skole, arbejde, kultur og indkøb.

Sikring af det sociale fællesskab

Det sociale fællesskab trives vældigt i Værum. Vi kommer hinanden ved – en forslidt vending, men i vores tilfælde holder den stik.

Når byens foreninger kalder, møder folk op. Vi mønstrer rask væk 80-100 personer til den årlige dilettant, ligeså mange til egnsteatret, og fællesspisningen bruges flittigt - også af familier med børn. Foreningernes samlede vifte af aktiviteter tilgodeser alle aldersklasser – det gælder lige fra Krudtuglens under 14-årige til folkedans og petanque, der primært tiltrækker de ældre. Derimellem er motionsgymnastik, fodbold, badminton etc.

Det er vigtigt, at vi også fremover kan fastholde den gode deltagelse og samværet. Derfor skal vi fortsat udvikle nye aktiviteter – eller tilpasse de gamle – så folk stadig synes, der er noget at komme efter. Blandt andet de mange nye tilflyttere med børn.

Truslen er, at aktiviteterne i vid udstrækning er bundet op på ildsjæle – og ofte de samme ildsjæle. Men på et tidspunkt løber de tør for ild og hvad så? I Boligministeriets rapport: "Boligmarkedet udenfor de større byer", understreges det, at landsbyernes overlevelse afhænger af lokale ildsjæle.

Den største udfordring er derfor at finde nogle, som vil fortsætte arbejdet. Vi ser nye, der gerne vil være med, men en mere systematisk "rekruttering" er nødvendig, hvis vi skal opfylde målet om at fremtidssikre aktiviteterne om det sociale nærvær. Hvordan det skal gøres, har vi ikke viden nok til. Vi agter derfor at trække på DGI og/eller LAG i Randers Kommune, når den nye LAG er etableret.

Aktuelle planer

Foreningerne har gennem årene løbende ændret aktiviteterne i takt med, at interesserne er ændret. Det gælder f.eks. juletræet i forsamlingshuset og høstfesten, der er erstattet af andre tiltag. Vi fostrer løbende nye ideer, der ikke koster penge/hviler i sig selv. Men af mere udgiftskrævende karakter har vi nedenstående planer:

Klubhuset: Omgivelserne og mulighederne ved klubhuset skal opdateres, så vi får et samlet rekreativt område, der kan bruges til mere end krolf, petanque og fodbold.

Vi ønsker en motionssti ved træningsbanen med redskaber. Motionsstien kan indrages i forskellige by-aktiviteter og desuden fungere som et supplement til naturruten Vestervangsstien. I den sammenhæng skal vi bl.a. have fundet ud af ansvarsfordelingen, hvis nogen kommer til skade under brug af redskaberne.

Ved klubhuset skal der opstilles en bålhytte, som kan benyttes af både Krudtuglen og dagplejen – og andre.

Etableringen af tribunepladser har givet et gevaldigt løft i tilskuertallet til klubbens kampe. Næste skridt er en form for overdækning.

Branddammen: Omgivelserne ved branddammen blev renoveret for nogle år siden, men selve dammen trænger til et løft med planter og evt. ænder/fisk, så det bliver et hyggeligt sted at sidde.

Vestervangstien: Stien er etableret af et par landmænd i byen og holdes ved lige af dem. Men der mangler nogle ekstra bænke, hvor man kan få sig et hvil og nyde udsigten eller drikke en kop kaffe. Det gælder både hundeluffere, mødre med barnevogn og naturelskere.

Forsamlingshuset: Der er behov for en opdatering af udendørsarealerne. I dag kan selskaber med børn ikke lade børnene løbe udenfor pga trafikken. Vi er bekymrede for, at det hæmmer udlejningen.

Ovenstående skal finansieres dels ved LAG-midler dels ved "folkeaktier", fondspenge eller særlige aktiviteter, hvor indtægten øremærkes til et eller flere af ønskerne.

Branddammen og grønt anlæg

Værum Forsamlingshus

Værum kirke med klokkestabel

Tribune på Værum Stadion

Petanque ved Klubhuset, Værum Stadion

Kort over Vestervangstien

Mindske behovet for fraflytning

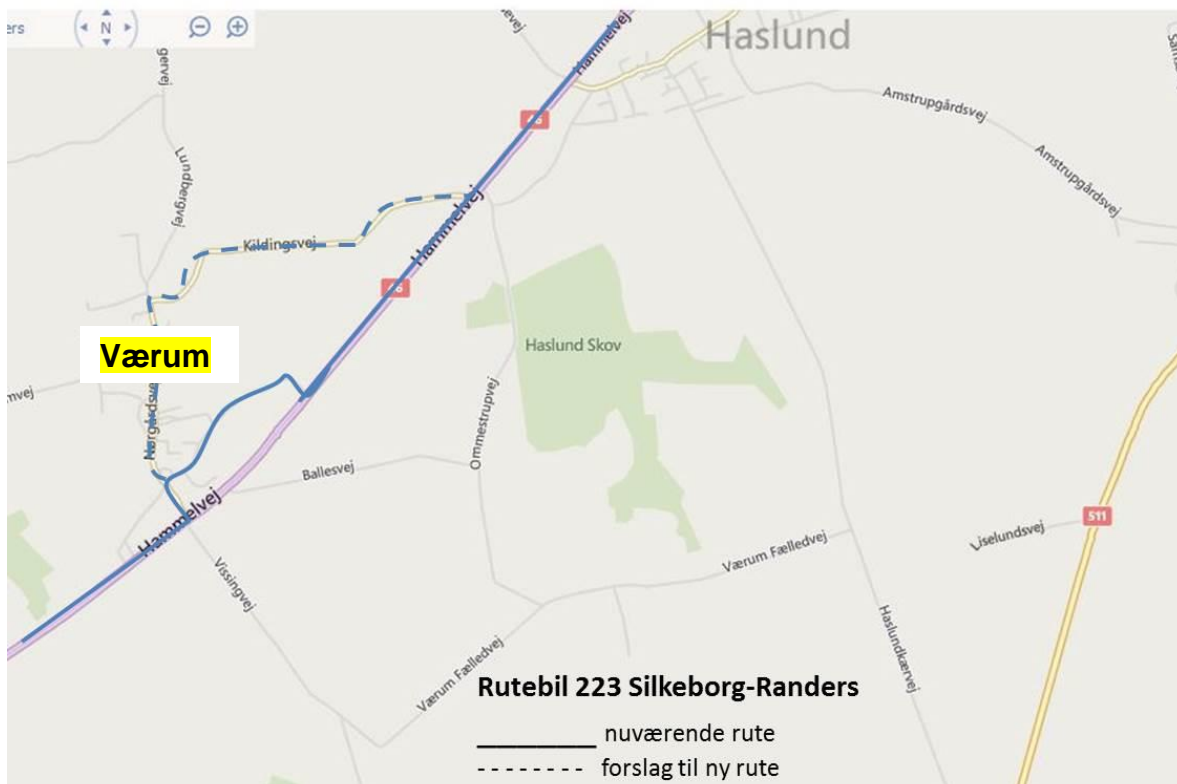
I Randers Kommunes optik er Værum stadig noget, der hører til Langå. Men Værum har altid været Randersvendt – også før kommunalreformen i 2006. Spørgeskemaundersøgelsen¹ viser også tydeligt, at langt hovedparten af Værum-boere har ærinde dagligt eller flere gange ugentligt retning mod Randers.

For folk med bil betyder det ikke stort, men for byens ældre uden bil, børn og uddannelsessøgende gør det. Skal vi fastholde bosætningen i Værum, er vi nødt til at finde en løsning på problemet. Her vil vi arbejde på flere fronter:

Rutebilen/bybus

Vi har en fin rutebildækning i dagtimerne, men savner i høj grad en busrute, der kan tage tidspunkterne senere på aftenen, hvor mange skal hjem fra sportaktiviteter, fritidsklubber eller en biograftur. Bybussen har pt. endestation i Haslund. Det ville være naturligt at lade den køre fra holdepladsen omkring Værum og tilbage igen. Et andet alternativ er at udvide bybussens rute 16, som strejfer Værum Fælled på ruten fra Ølst til Haslund.

Desuden er den manglende rutebildækning i den nederste del af byen et problem. For ældre og gangbesværede er de op til to km til stoppestedet på Gl. Landevej som at bestige Mont Everest. En ruteomlægning Hammelvej – Kildingsvej – Nørgårdsvej - Gl.landevej - Hammelvej vil dække hele Værum

Se alle ruteforslag på bilag 4.

Cykelsti

Hammelvejen er en del af den stærkt trafikerede landevej 46 (Randers-Silkeborg), men vejen er samtidig den eneste direkte forbindelse mellem Langå, Jebjerg, Værum, Haslund/Vorup.

Den 5,6 km lange strækning mellem Jebjerg og Haslund er kun forsynet med en cykelstribе, der intet sted er mere end 40 cm. bred (mindre end et ark A3). Ydermere er asfalkanten ofte 15 cm. højere end niveau, hvilket gør det yderst risikabelt at trække til siden for passerende lastbiler, fordi cykelhjulet let fanges, så man vælter.

¹ Se bilag 1

I spørgeundersøgelsen² har 33 pct. svaret, at de har fritidsaktiviteter mod øst, og flere angiver at de gerne vil cykle, men at de ikke tør.

Det er tankevækkende, at Trafikministeriet i 2010 vurderede, at de økonomiske omkostninger ved trafikdrab (udover den menneskelige tragedie) er ca. 17 mio. kr.

(Se i øvrigt den samlede henvendelse til Randers Kommune i bilag 2)

Skoledistrikt

Værums skolemæssige tilhørsforhold til Langå og Langå Skole daterer sig før kommunalreformen. Men for de mange nye familier i Værum er dette tilhørsforhold ikke-eksisterende. Randers Kommune har lukket børnehaven i Jebjerg pga manglende børn, da forældrene til de mindre børn valgt daginstitution i Vorup.

Eftersom børnene har gået i daginstitution i Vorup, er det naturligt at de også skal gå i skole i Vorup. Det er stort set kun børn med ældre søskende på Langå Skole der indskrives i Langå. Hovedparten af forældrene har valgt Søndermarksskolen som 1. prioritet og Vorup Skole som 2. prioritet til deres børn. Men børnene kan kun optages, såfremt der er plads i klasserne.

Derfor ønsker vi at Søndermarksskolen bliver distriktsskole for Værum. Fordi:

- Det er her børnene har de sociale relationer
 - Her er fritidsmuligheder og transport til/fra
 - Der er kun halvt så langt til skolerne i Vorup som til Langå
 - Er der yngre søskende, der er i daginstitution i Vorup, er det for mange forældre en logistisk umulighed at hente børn i Langå SFO og mindre søskende i Vorup inden lukketid.
- (Se i øvrigt den samlede henvendelse til Randers Kommune - Bilag 3)

² Se bilag 1

Landsbypedel

Begrebet landsbypedel blev for nogle år siden lanceret af Landdistrikternes Fællesråd.

Ordningen har fået mange lovord især fordi landsbypedellerne kan aflaste de ildsjæle, der som tidligere omtalt, er nødvendige for mange landsbyers overlevelse. Konkret i Værum vil en landsbypedel være en gevinst i forhold til de to hovedmål vi har.

Ang. **fremtidssikring af det sociale fællesskab**, vil landsbypedellen være selvskrevet til at holde opsyn/orden/reparere motionsredskaber, bænke, branddam – en opgave som ellers ville ligge på foreningsbestyrelsernes skuldre, hvad der erfaringsmæssigt kan være svært at magte. Hvis tingene ikke er i orden, bruges de ikke, og investeringerne vil være rent pengespild.

Ang. **fastholdelse af bosætningen** kunne landsbypedellen gå til hånde med opgaver, der skal klares i Randers: Hente/aflevere bøger på biblioteket, sende/hente pakker i postbutikken, medicin på apoteket, bestilte varer i supermarkedet etc. Altså løse mange af de opgaver, som vil gøre det lettere for folk at blive boende, det gælder især for de ældre.

Værum har ingen små-boliger, som byens ældre kan flytte ind i, når de nuværende ejendomme begynder at overstige kræfterne. Alternativet er derfor flytning fra byen, hvor de ofte har hele deres netværk. Etableringen af et Olde-Kolle vil være attraktivt for flere, men kræver mere end vi arbejds- og investeringsmæssigt kan overskue her og nu. En mellemvej kunne være at landsbypedellen indgik i en art kommunal hjemmeserviceordning, hvor de ældre kan tilkøbe handymand/havemand-service.

Værum Kirke set fra kapellet – hvor byens hjertestarter hænger.

Konklusion

Værum har en god beliggenhed i forhold til infrastruktur og nærhed til de større byer. Når det planlagte hængsel fra motorvejen, syd om Haslund bliver en realitet, vil Værum have direkte forbindelse til motorvejen ved Tulipvej og landevejen til Århus. Dermed er transporttiden for pendlere til fx Århus reduceret og Værum vil være endnu bedre stillet som attraktiv bosætning.

Ved samtidig at fastholde rammerne for et socialt samvær samt lette og sikre adgangen til/fra Værum, vil byen blive et attraktivt bosætningssted for pendlere, der foretrækker at bo i et levende landsbymiljø.

Sidegevinsten kunne blive et større flow i det fastfrosne boligmarked, hvor folk er afskåret fra at flytte til noget andet/mindre, fordi de ikke kan sælge deres nuværende bolig.

Den videre proces

Ovenstående er som nævnt udløber af forslag rejst på Det Store Kaffebord sidste år.

Derfor ligger intet mere fast, end der kan tilføjes og slettes i planen.

Den videre proces er indtil videre:

- Udarbejdelse af en endelig plan efter bymødet den 1. juni
- Nedsættelse af konkrete arbejdsgrupper indenfor emnerne:
 - Finansiering af udgiftskrævende tiltag
 - Kollektiv trafik
 - Cykelsti
 - Skoledistrikter
 - Landsbyedel

Arbejdsgrupperne er selvstyrende, men referer tilbage til den overordnede arbejdsgruppe, der repræsenterer byens foreninger.

Foreløbig tilbagemelding til byen evt. i forbindelse med fællesspisningen den 5. December.

Status og evt. revision af udviklingsplanen i maj 2015.

Om Værum

Bosætning

Landsbyer med endelsen "rum" stammer generelt fra middelalderen og bruges i forbindelse med en rydning. "Vær" betyder oprindelig "våd" eller "fugtig", navnet Værum henviser derfor givet til landsbyens placering ved Værum Bæk, og antyder, at der oprindeligt har ligget i skov, som med tiden er blevet ryddet for at give plads til agerbrug.

De ældste tilgængelige kort er fra 1816 og viser Værum som en langstrakt bebyggelse omkring Nørgårdsvej, hvad der stadig er tilfældet. I løbet af 1960'erne opstod parcelhusbebyggelsen på Rundalsvej mellem Gl. Landevej og Hammelvej, ligesom der i 2006 blev bygget parcelhuse nord for Gl. Landevej lidt længere mod øst.

Byggemuligheder i Værum

Rundalsvej er begyndt at indtage kilen (skraveret område på billedet) mellem Gl. Landevej og Hammelvej og en forsat udbygning af denne kile vil skåne det oprindelige landsbymiljø. Der er ligeledes muligheder for bebyggelse nord for Gl. Landevej og langs Nørgårdsvej bag ved smeden og for enden af Nørgårdsvej mod vest ved Nørgården.

Offentlig transport

Rute 223 kører igennem Værum og har stoppested i den yderste ende af byen ved krydset Gl. Landevej og Nørgårdsvej.

Cykelrute

Margurituten går igennem Værum mod vest ad Ørumvej forbi Christianslund gods (Danmarks mindste). For at forbedre forholdene for cyklister er der et meget stort ønske om en cykelsti langs Hammelvej enten ind ad Kildingsvej eller som en underføring af cykelsti ved Hammelvej og bagom op til Haslund. Det giver sikker cykelvej for vores børn og de voksne, der skal til skole, sport og arbejde

Foreninger og klubber

Værum Gymnastik Forening er lokalsamfundets idrætsklub og har mange forskellige aktiviteter. VGF har fodbold for herreseniører, i øjeblikket serie 5, 6 og oldboys, motionsgymnastik og motionsbadminton. VGF har en børne- ungdomsklub, der pt. har 25 børn under 14 år, plus en seniorafdeling, hvor man spiller krolf og petanque hver uge og går ture for at plukke krydderurter. Senest er der tilbudt it-aftner, hvor byens borgere kan blive dus med digitale systemer – i øvrigt undervist af andre af Værum-boere. VGF holder til i klubhuset, som ligger mellem de to fodboldbaner – et dejligt sted, hvor klubbens ca. 150 medlemmer mødes.

VGFs støtteforening er en forening, som er dannet i 1981, for at støtte VGF økonomisk og med arbejdshænder. En forening, som især VGF er glade for, men som også resten er byen nyder rigtig godt af.

Værum forsamlingshus er en yderst aktiv og attraktiv – et hus af de forskellige bestyrelser og frivillige er blevet godt vedligeholdt og moderniseret siden 1903. Huset har plads til 120 gæster.

Forsamlingshuset lejes ud til private fester og arrangementer, men er også rammen om mange af byens arrangementer, som f.eks. banko, fællesspisning og de årligt tilbagevendende aktiviteter som dilettant.

Værum Folkedansere er som navnet siger, sat i verden for at danse folkedans, og det gør de så med stor succes. Der danses i Værum forsamlingshus en gang om ugen i vinterperioden – hvad de har gjort i mere end 40 år.

Værum menighedsråd varetager alt omkring Værum kirke, men deltager også i mange aktiviteter i byen.

Værum vandværk leverer vand til Værum og Værum fælled – 165 husstande.

Værum-Ørum Kraftvarmeværk leverer varme til knap 200 husstande i området Værum, Jebjerg og Væth.

Foreningerne mødes ind i mellem for at se lidt på lokalsamfundet, det vi kalder sammenhold og samarbejde. En gang om året i januar mødes vi i VGF s klubhus, her snakker vi aktiviteter et år frem, der bliver lagt i en fælles kalender og omfatter perioden 1. april-31. marts. Desuden har vi en fælles hjemmeside der hedder:

www.vaerum.net – kalenderen og hjemmesiden styres af VGF.

De syv foreninger er i en vid udstrækning fælles om dilettant, sommerfest, bankospil, fællesspisning, Sankt Hans aften, november-arrangement og julearrangement, hvor også kirken er inddraget.

Egentlig er der en 8. forening – byens børn laver hvert år et fastelavnsarrangement, hvor de store slår katten at tønden og synger penge ind, for derefter at lave fest for de små børn i forsamlingshuset. Denne forening har rigtig, rigtig mange år på bagen og kører stadigvæk i bedste stil.

Førsteholdet på ribunen
indend kamp på Værum
Stadion

IT-aften i Klubhuset

Julehygge i Forsamlingshuset

Dilettanter på scenen i forsamlingshuset

Børneklubben Krudtuglen på vej på udflugt

Historie og bevaring

En gruppe af Værum's ildsjæle skrev i 2003 bogen om Værum- "Landsbyen der lever" i anledning af Forsamlingshusets og gymnastikforeningens 100 års jubilæer.

Bogen er bygget op som en vandretur gennem byen. Der fortælles om mejeriet, som byens bønder ejede i fællesskab. Tidligere var byen kendetegnet af mange store gårde og flere mindre landbrug, men i dag er de fleste blevet nedlagt eller drives som deltidsbrug, mens der stadig er et par store svinegårde og et kvægbrug. Der var også mange småerhverv i byen: bageri, brugs, købmand, barber, brødudsalg, smed, taxavognmand og to skoler – alt sammen for bare et par generationer siden. De fleste af småerhvervene er forsvundet og skolerne nedlagt.

Skolerne blev erstattet af en ny, større og mere moderne Værum-Ørum skole i Jebjerg i begyndelsen af 60-erne. Her gik Værum-børnene i skole indtil de skulle konfirmeres, herefter foregik skolegangen i Langå, mens få elever valgte private skoler i Randers. Værum-Ørum skole blev lukket i 1991 under stor protest fra borgerne.

Til trods for denne samfundsudvikling har Værum formået at bevare et solidt lokalsamfund. Som fundament har byen et dejligt forsamlingshus og en god solid idrætsforening.

Der findes rigtig mange ildsjæle, som gør et stort frivilligt stykke arbejde. Det gælder når forsamlingshuset skal renoveres og vedligeholdes, og det gælder ved de talrige arrangementer i byen.

Det er på den måde lykkedes at bevare landsbymiljøet og den nære kontakt. Det er præcist, som det fremgår af den spørgeskemaundersøgelse, som er lavet i efteråret 2013: Det er attraktivt at bo i Værum fordi der er et landsbyliv!

Naturen

Værum har en fantastisk placering på landkortet i et kuperet terræn. Der er således rig mulighed for at få mange naturoplevelser i og ganske tæt på landsbyen.

Bevæger vi os i sydlig retning, finder vi Bjerre-skoven, et meget attraktivt fredet bakkeområde med kildevæld, hvor Værum-borgerne tidligere har fået deres drikkevand fra. Der er nu etableret et vandværk med tilhørende borer.

Skoven og bækken ved Christianslund er et yndet mål, når Værum-borgerne foretager en rask gåtur på et par kilometer. Desuden har et par af byens landmænd stillet jord til rådighed og frivillig etableret en vandresti, Vestervangsstien. På stien passerer man skov, mark og ikke mindst en fantastisk udsigt ned over Værum Enge og Gudenådalen. Gudenåen løber kun ganske få kilometer herfra, og her kan opleves et mangfoldigt fugleliv.

I udkanten af byen mod nord løber der en lille bæk i bunden af en smuk slugt – den tidligere byjord. Arealet tiltrækker en masse småvildt, fasaner, rådyr og en fugle, dels på grund af vandet, men også fordi arealerne ligger hen som græsningsarealer med ro og fred. Når vejret byder på kælkeføre har børnene i øvrigt også stor fornøjelse af disse småbakker.

Sommerudflugt på Vestervangstien

Bilag 1: Resume af spørgeskemaundersøgelsen

Skemaet omdelt til samtlige husstande

168 personer har responderet.

Gennemsnitsalder alder på respondenterne: 38 år

Bosætning, beskæftigelse, transport

- 82 pct. rejser mod øst (Randers, Århus, Hadsten mv.)
- 18 pct. rejser mod vest (Jebjerg, Langå, Hammel, Silkeborg)

Gennemsnitlig afstand til arbejde/skole/pasning: 15.8 km

Den relative høje gennemsnitsdistance til de daglige gøremål vidner om, at man er villig til at transportere sig for at blive boende i Værum.

Fritid, aktiviteter, transport

- 30 pct. dyrker fritidsaktiviteter i Værum
- 33 pct. dyrker fritidsaktiviteter i Randers/Vorup/Kristrup
- 8 pct. dyrker fritidsaktiviteter i Langå

Gennemsnitlig afstand til fritidsaktiviteter: 5,1 km.

Der er ikke længere til fritidsaktiviteterne, end at det er realistisk at cykle. Flere angiver, at den smalle og farlige Hammelvej er en barriere for dette og gør, at megen transport til/fra aktiviteter foregår i bil.

Indkøbsvaner

- 85 pct. rejser mod øst for at handle
- 15 pct. rejser mod vest for at handle

Svarene afslører at Paderup/Vorup/Kristrup er det foretrukne indkøbssted for beboerne i Værum. En stor del (18 pct.) klarer indkøbene på vej hjem fra arbejde. Enkelte har angivet, at de ville benytte sig mere af cyklen til indkøb, hvis der var sikker cykelvej til de foretrukne indkøbssteder.

Bilag 2: Projekt Cykelsti på Hammelvejen

(fra eksisterende cykelsti Nord for Haslund til Stokagervej (Jebjerg By))

Problemstilling

Efter kommune sammenlægningen (Langå/Randers) har vi som borgere i både Værum og Jebjerg oplevet at flere og flere aktiviteter flytter fra det gamle Langå Kommune ind i mod Randers. Sport i Haslund, børnepasning og skole i Vorup og i Randers.

Dette har betydet et større antal cyklister på Hammelvejen, der er den direkte forbindelse fra Langå, Jebjerg, Værum, Haslund, Vorup og til Randers.

Da Hammelvejen er ekstremt trafikeret opleves der dagligt farlige situationer på vejen når både voksne og børn begiver sig ud på Hammelvejen på cykel.

På den 5,6 km lange strækning er der i begge sider af Hammelvej meget lidt plads til cyklister, og den hvide streg, som indikerer, hvor man kan cykle, er på intet tidspunkt mere en 40 cm fra asfalt kanten (der ofte er op til 15 cm høj med stor risiko for at "vælte ned" i grøften)

Hvis vejret er gråt, tåget, blæsende, hvis det regner eller sner bliver situationen kun værre, og er man uheldig at befinde sig på det smalle spor på samme tid som de tonstunge lastbiler kører forbi med 80 km/t er det med enorm risiko for at blive væltet ned i grøften eller i værste tilfælde at blive ramt af lastbilens spejl eller skærm. Kommer der to lastbiler på samme tid er det millimeter der skiller en cyklist fra den visse død. Ofte oplever man at store lastbiler bremses voldsomt ned fordi de er bange for at køre forbi cyklisterne, hvorefter de – grundet den modkørende trafik må køre flere hundrede meter kun 5 meter bag cykellisten med 15 km/t inde de kan komme forbi. En livsfarlig og stressende situation.

Der hvor Hammelvejen går under Motorvej E45 (og hvor der ER cykelsti) har vi desværre måttet opleve et tragisk trafikdrab af en lokal dreng før vore opråb blev taget alvorligt, og cykelstiens bane blev flyttet til fordel for cyklisterne.

Efter to ulykker på Hammelvejen hvor formanden af vores lokale gymnastikforening blev ramt bagfra mens hun cyklede på Hammelvejen og senest hvor en ung pige fra byen blev ramt af et spejl fra en varevogn og blev kastet 5 meter ned i grøften, frygter vi HVER dag at der skal ske et trafikdrab på den farlige Hammelvej.

Løsning

Derfor er det vores ambition som borgere fra Værum og beboere på Hammelvejen på denne 5,6 km strækning, at vi får forbedrede forhold for cyklister på Hammelvejen, INDEN der sker en ulykke med dødelig udgang.

Helt tilbage i 2009 har vi haft kontakt med Miljø- og Teknikudvalget i Randers kommune med "Opfordring til anlæggelse af cykelsti på Hammelvejen, mellem Værum og Haslund" og i januar 2010 har daværende formand for miljø- og teknikudvalget (og nuværende Viceborgmester) Mogens Nyholm bekræftet at Værum By's anmodning er med i "Stiplanarbejdet"

Det er tankevækkende, at Trafikministeriet i 2010 vurderede at de økonomiske omkostninger ved et trafikdrab (udover selvfølgelig de menneskelige) er ca. 17 mio. kroner. Uden at vi har indsigt i anlægsudgifterne for en cykelsti, er vi i Værum temmelig sikre på, at de 5,6 km cykelsti kan anlægges for dette beløb, og undgår vi samtidigt, at nogen bliver dræbt, synes vi, at det lyder som den eneste rigtige løsning.

Vi har desværre fundet ud af vores anmodning ligger langt nede på prioritetslisten over cykelstiprojekter i Randers Kommune, og da Randers i år er udvalgt som Årets Cykelkommune kunne vi godt tænke os at udfordre Randers Kommune på om hvad der egentlig gøres for at sikre et attraktivt miljø for cyklister i oplandet UDEN for Randers by.

Vi har en masse godt forslag til hvordan opgaven med at placere en eller to cykelstier på denne farlige strækning, men vil med dette indlæg som en del af Værum by og omegns udviklingsplan sikre at der kommer øget fokus på behovet for en cykelsti, hvorefter vi meget gerne vil indgå i en dialog med Randers Kommune for at finde en løsning.

På vegne af borgerne i Værum: Hans Jørgen Larsen, Kim Balle, Henrik Nygaard

Bilag 3: Skoledistrikt for børn i Værum

Følgende brev er løbende blevet justeret i løbet af de sidste fem år, hvor en forældregruppe fra Værum har forsøgt at råbe kommunen op, i håb om at få ændret skoledistriktet fra Langå Skole til Søndermarksskolen i Vorup. Senest i august 14 med debatten om ny skolestruktur, hvor forvaltningen har lagt op til, at Værum skal fastholdes i det gamle skoledistrikt i Langå.

Skoledistrikt for børn i Værum

Vi forældre og beboere i Værum har med interesse kastet os over forslagene til ny skolestruktur i Randers. For skolestrukturen er et af de elementer der har stor betydning i forhold til vores samlede udviklings- og bevaringsplan for vores landsby.

Vi er rigtig skuffede og uforstående overfor Børn og Skoleforvaltningens udmelding om at anbefale at fastholde, at børn fra Værum fortsat skal have Langå skole som distriktsskole og vi mener, at argumentet om en udgift på 1 mio. kr. til etablering af bustransport ikke er gennemarbejdet.

Værum – en forstad til Randers

Vi har igennem flere år været i løbende kontakt med Børn og Skole (via både Lars Keld og Bjarne Overmark) i et forsøg på at få ændret skoledistriktet. Fra alle sider har vi mødt forståelse og velvillighed. Men det tidligere byråd var ikke klar på at ændre på skoledistrikterne. Vi havde derfor set frem til denne reform af skolestrukturen, da vi ikke kan se argumenterne for at fastholde de gamle kommunegrænsers inddeling af skoledistrikt.

Værum var før kommunesammenlægningen den yderste kant af Langå Kommune. Derfor var det naturligt nok Langå skole, der i mange år var distriktsskole for vores børn. Kort før kommune- sammenlægningen blev skolen i Laurbjerg moderniseret for en hel del penge og derfor måtte børnene i Værum være garanter for fortsat elevgrundlag for Lilleåskolen. Men ved kommunalreformen blev Laurbjerg og Lilleåskolen stemt til Favrskov Kommune, mens Langå skole og Værum blev en del af den nye Randers Kommune.

At blive en del af Randers Kommune var og er til stor tilfredshed for beboerne i Værum. Rent geografisk har Værum altid været en landsby i udkanten af Randersområdet. Vi har kun halvt så langt til skoler, indkøb, læge, tandlæge og fritidsaktiviteter i Vorup, som vi har til Langå. Vi har ingen kollektiv trafik til Langå, kun en skolebus, hvorimod vi har timedrift hver dag året rundt via rutebil til Randers.

Værum er en landsby med et usædvanligt godt sammenhold, med masser af aktiviteter, og vi lider bestemt ikke under "*landsbydøden*", selv om vi hverken har skole eller butikker. Det vil vi gerne fastholde i fremtiden. Vi har derfor et stort arbejde i gang i forhold til at få lavet en udviklingsplan for vores område (efter opfordring fra Randers Kommune).

Værum – attraktiv bosætning på landet

Når nye familier vælger at flytte til Værum, er det fordi Værum er en landsby med en attraktiv beliggenhed i forhold til motorvejen, til Randers, til at kunne pendle nord-syd, øst-vest efter job, til uddannelsesinstitutioner og indkøb i såvel Paderup som Randers City. Når det planlagt hængsel fra motorvejen skal laves (fra Tulipvej, syd om Haslund og hægtes på Hammelvejen) bliver der direkte adgang til motorvejen fra Værum. Når kommuneplanen varsler at det nye moderne byområde i Sdr. Borup får "20 minutter til Skejby", så kan Værum bryste sig af at være en ægte landsby med "23 minutter til Skejby".

Skolerne i Vorup – valgt de sidste 6 år

For nye familier er tilhørsforholdet til Langå ikke-eksisterende. De ser ikke Langå som naturligt midtpunkt for dagtilbud og skole for børnene. Det har også bevirket at børnehaven i Jebjerg, som stort set alle børn fra før kommunalreformen har benyttet, i dag er lukket af Randers Kommune og omdannet til privat institution. Forældrene til mindre børn har de sidste seks år fortrinsvis valgt daginstitution i Vorup. Det gælder både vuggestue og børnehave.

Det samme gælder for skolevalget til vores børn. Af de børn som er født i 2002 og frem, er det fortrinsvis børn med større søskende på Langå Skole, som er blevet indskrevet i Langå. Flertallet har ønsket at få deres børn i skole i Vorup. Søndermarksskolen som første prioritet. Vorup Skole som anden prioritet.

Eftersom børnene har gået i børnehave i Vorup, er det naturligt, at de skal i skole i Vorup:

- Det er her de har deres sociale relationer.
- Der er masse af fritidstilbud og mulighed for transport hertil, når de bliver lidt større.
- Der er mulighed for at benytte offentlig transport til skolen, om end det ikke er optimalt for de mindre børn.
- Der er kun halvt så langt til skolerne i Vorup, som til skolen i Langå.
- Det er for mange forældre en logistisk umulighed at skulle hente børn i SFO i Langå og mindre søskende i institution i Vorup inden lukketid, hvis man er pendler og har sit job i fx Århus.

Som det er nu, kan børnene kun blive optaget på en af skolerne i Vorup, såfremt der er plads i klasserne. Alternativet vil sjældent være Langå Skole. Det vil nærmere være en af privatskolerne i Randers eller Romalt. Resultatet er, at børnene i Værum bliver spredt ud på flere skoler og får ikke et naturligt tilhørsforhold og kammeratskab med hinanden.

Vores ønske er derfor, at Søndermarksskolen bliver distriktsskole for Værum. Det må være nu, at Værum endelig skal anerkendes som en oplandsby til Randers. Det er nu at skolestrukturen er til debat og dermed må det også være på sin plads at få skoledistrikterne til at afspejle den nuværende Randers Kommune og ikke være en gammel tegning af tidligere kommunegrænser.

Med Søndermarksskolen som daglig base, kan børnene i Værum få venner i fx Haslund, som ligger et stenkast herfra. Venner i Vorup og Haslund, som børnene selv kan mødes med i fritiden, weekender og ferier, eftersom der året rundt er rutebil mellem Værum og Randers.

Som skolebarn i Langå er der kun en skolebus som kører en' gang om morgenen og nogle gange om eftermiddagen. Vel at mærke kun de dage, hvor der er skolegang. Børnene har ikke mulighed for selv at tage i Juniorklub i hele skolesommerferien, da der ikke er mulighed for transport – og da juniorklubben først åbner om formiddagen i ferieperioderne, kan forældre ikke aflevere børnene på vej til og fra arbejde. Vejen til Langå er kringlet og farlig for mindre børn på cykel – så den transportform er udelukket. Det betyder at børnene altid er afhængige af, at deres forældre kan køre dem til og fra besøg hos venner, fritidsaktiviteter mv.

Under optakten til kommunesammenlægningen var bl.a. daværende borgmester Michael Aastrup Jensen på besøg på et borgermøde i Værum Forsamlingshus. Aastrup lovede på daværende tidspunkt, at Værum ville blive omfattet af bybusnettet, hvis Værum blev indlemmet i den nye Randers Kommune. Det er dog ikke sket endnu og sådan som det er fremlagt i skoleforslaget, er det ikke muligt at ændre i det nuværende bybusnet.

Udgift til bus – et uholdbart argument for at afslå ændring af skoledistrikt

Vi synes, det er meget snæversynet, når der i strukturforslaget står ” Skoleforvaltningen har tidligere modtaget henvendelse om muligheden for at flytte områderne Værum og Væth til Søndermarksskolens skoledistrikt. Det er imidlertid anbefalingen, at områderne Værum og Væth bibeholdes som en del af Langå skoles skoledistrikt. Baggrunden er, at en ændring af skoledistriktet vil medføre øgede transportudgifter på ca. 1 mio. kr. årligt, idet det ikke er muligt, indenfor de eksisterende rammer, at forlænge bybuslinjen fra Haslund til Væth og Værum ”.

Dels er der en Rute 16 som nemt kan ændres til at køre via Værum Fæled og gennem Værum, dels er der en rutebil som allerede benyttes af børnene i dag. Desuden må det formodes, at rute 16 alligevel skal omlægges, da udskolingseleverne fra Askildrup og Ølst nu skal til Tirsdalens skole i Kristrup og ikke til Søndermarksskolen i Vorup.

For en forælder koster det i dag 2182,50 kr om året at købe et ganske almindeligt periodekort for et barn til de uger hvor der er skolegang. Dvs. for 100.000 kr. om året kan kommunen befordre 45 børn med de busser som allerede kører i dag (rute 223). Og Så mange børn bor der ikke engang i Værum og opland. (dertil kommer at for hvert barn der har et periodekort, kan der køre et barn under 12 år gratis med). Dermed falder det enlige argument imod ændring af skoledistrikt til jorden.

Investering i landsbybevarelse

Hvis den ene mio. kr dækker over en nyoprettet bybuslinje til Værum, skal det ses som en investering – ikke bare i et skoledistrikt – men en investering i at opretholde i sund og velfungerende landsby. Man skal ikke ret langt væk fra Randers Centrum, før man kan møde halvdøde og faldefærdige landsbyer. Den skæbne vil vi ikke have i Værum, da vi har så mange muligheder for at være et attraktivt bosætningssted i Randers Kommune. Hvis Kommunen vil være medspiller og støtte med den del af infrastrukturen som vi ikke selv er herre over.

Skoledistriktet er bare en af de vigtige brikker i puslespillet om at opretholde vores lille bysamfund. En brik der hører tæt sammen med offentlig transport, afstand til indkøb, sport, kultur, skole, læge, tandlæge og sikker trafik i form af en cykelsti.

Hvis vi skal vende blikket i den anden retning – se på den ældre generation i Værum – så er vi koblet på plejecentret i Vorup. Dvs det er her den ældre generation kan benytte sig af muligheden for spise i cafeen, besøge en evt. ægtefælle der bor på plejehjemmet, deltage i aktiviteter og genoptræning. Men som det er i dag skal de enten selv kunne transportere sig i bil eller være så mobil at de kan gå fra rutebilen på Århusvej og ned til Plejecentret.

Hvis ikke Byrådet skal sikre at der er en overordnet sammenhæng i de beslutninger der træffes i kommunen, hvem skal så? Vi er nemlig bange for, at de enkelte forvaltninger kun ser de enkelte brikker og ikke det samlede puslespil.

Vi vil selvfølgelig gå aktivt ind i høringsfasen, når den kommer. For vi synes der mangler vigtige oplysninger i sagen, inden beslutningerne træffes. Fx har vi endnu ikke set forvaltningen levere faktiske tal på, hvor mange børn i Værum der rent faktisk benytter distriktskolen i Langå, hvilke klassetrin de er fordelt på, hvor mange af Værums børn der går på andre skoler og hvor mange af de små børn der går i daginstitution i Vorup og dermed er kommende skolebørn i Vorup.

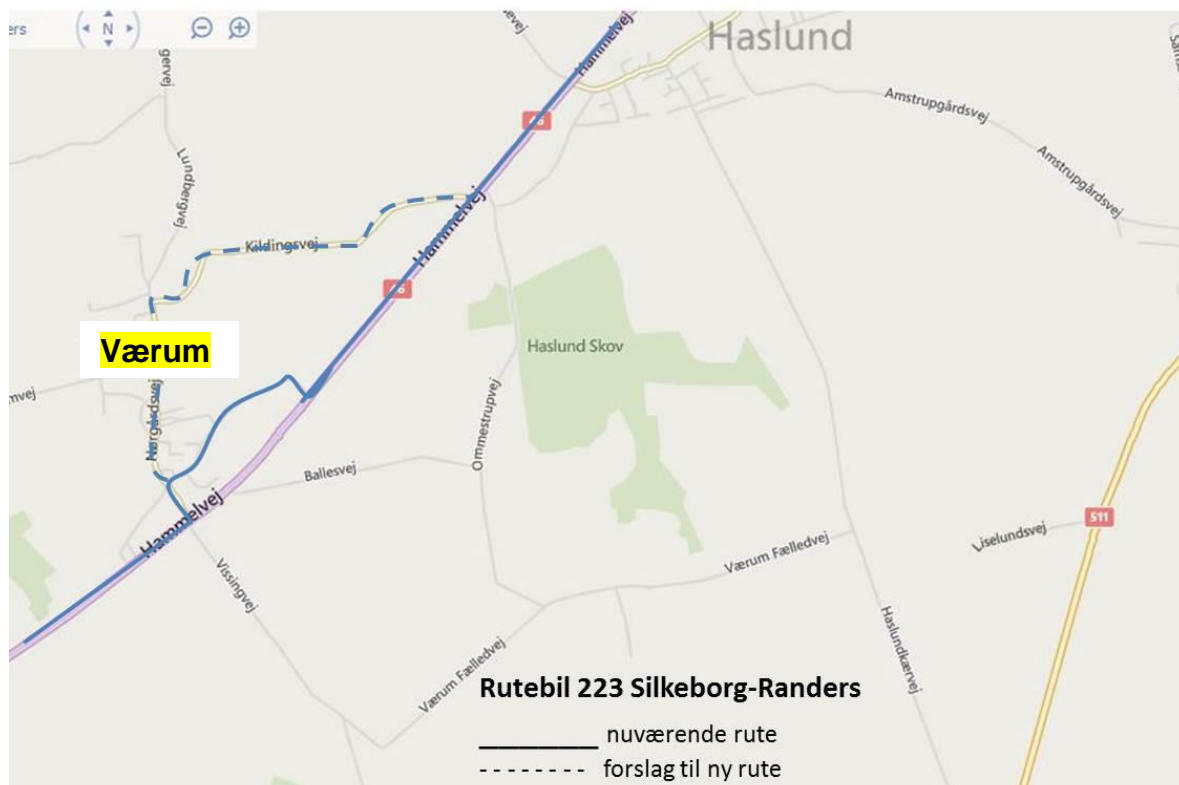
Vi håber og tror på, at hvis man hæver blikket en smule op over de enkelte forvaltninger, er det en rigtig god ide af få Værum med ind under skoledistriktet i Vorup (og Krstrup for udskolingen).

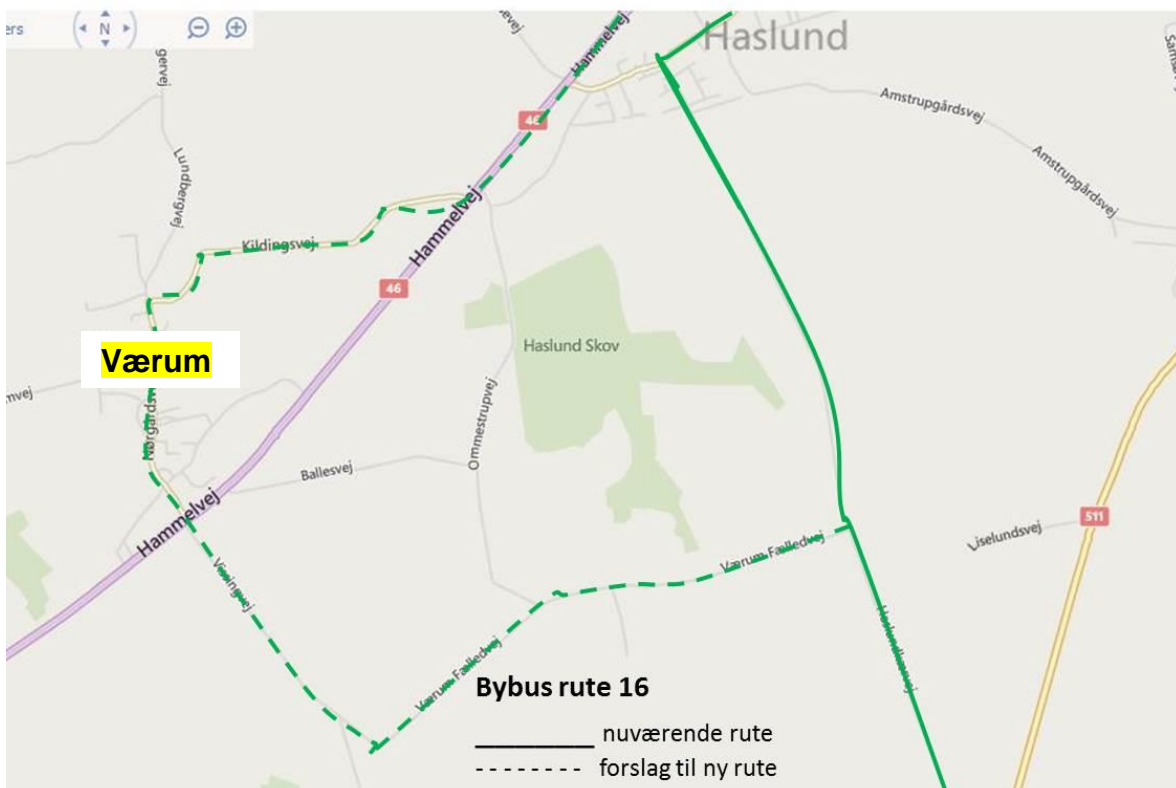
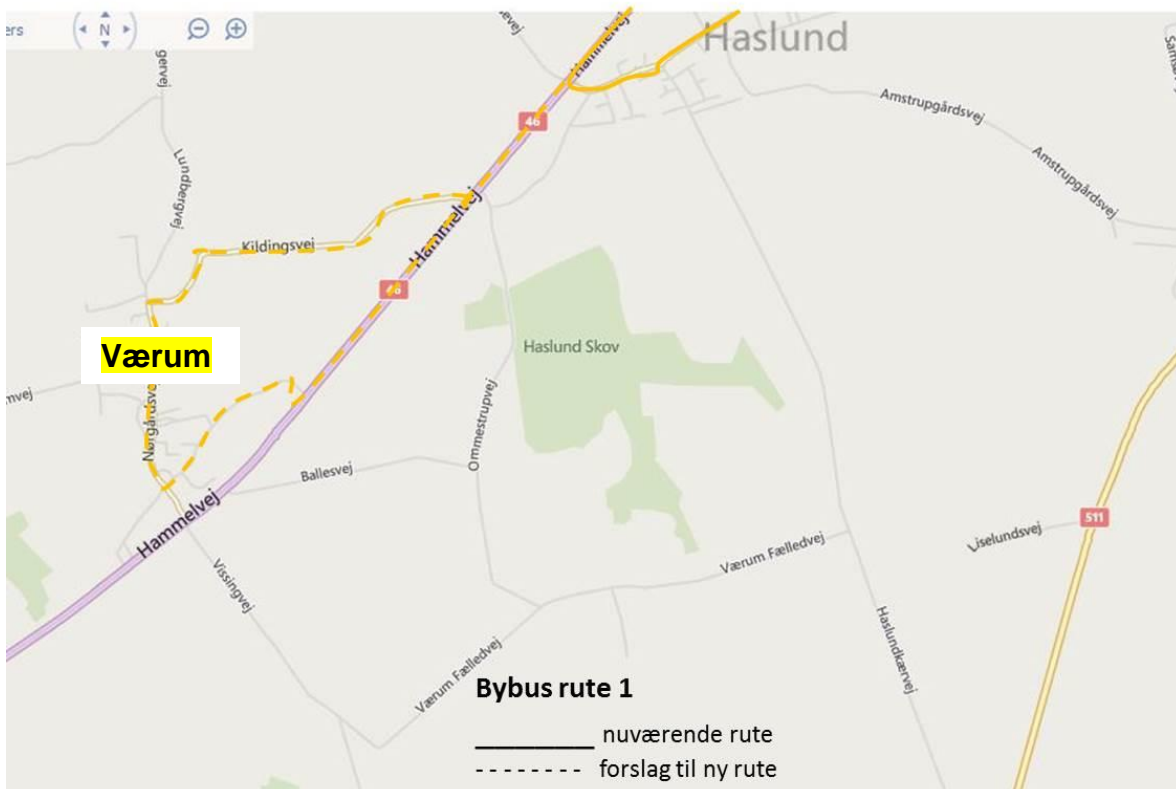
På vegne beboere og forældre i Værum.

Venlig hilsen

Stinne Hammer – Charlotte Nygaard – Pia Pehrsson

Bilag 4 : forslag til busruter

Værum – landsbyen der lever

Værum Forsamlingshus
Værum Gymnastikforening (VGF)
Støtteforeningen for VGF
Værum bys vandværk
Værum menighedsråd
Værum Folkedanserforening
Værum-Ørum Kraftvarmeværk

www.vaerum.net